מהדורה למורה – פטריות בעיר

איטלו קאלווינו · סיפור קצר · הסיפור הקצר · גרסת רגיל

במהדורה זו: מפתח תשובות לכל התרגילים, הצעות לתשובות פתוחות ומחוון קצר. בדפי התלמיד: שם/כיתה/תאריך, חלק א׳ (הבנה), חלק ב׳, חלק ג׳ (כתיבה) וכרטיס יציאה לגזירה.

תשובות – חלק א׳ – הבנה

תרגיל 1: 1–**ב** (פועל שפורק ארגזים) · 2–**ב** (לגשם) · 3–**ב** (בבית החולים) · 4–**ב** (פטריות) · 5–**ב** (ליד תחנה בעיר)

תרגיל 2: 1–**לא נכון** (אמדיג'י – תחרותי) · 2–**נכון** · 3–**נכון**

תרגיל 3:

1. בערוגה עלובה בלב העיר, ליד תחנת החשמלית, כשהוא רוכן לקשור את שרוכי נעליו.
2. הוא מחכה לגשם, כדי שהפטריות יגדלו ויהיו בשלות יותר.
3. כל מי שאכל מן הפטריות הורעל ואושפז בבית החולים; כולם נפגשים שם, וכולם מחלימים.

תשובות – חלק ב׳ – מושגים וכלים ספרותיים

תרגיל 4: 1–**ב** · 2–**ג** · 3–**ד** · 4–**א**

תרגיל 5: 1–**אירוניה** · 2–**ניגוד** · 3–**דמות** · 4–**תפנית**

תשובות – חלק ג׳ – חשיבה וכתיבה

תרגיל 6: הוא מרגיש שהעיר אפורה וענייה ברגש, ומחפש בה סימנים של טבע וחופש; הפטריות מעוררות בו תקווה שהחיים יעניקו לו משהו מעבר לשכר הדל.

תרגיל 7: הפטריות שנראו לו כאוצר ונס הן בעצם רעילות. מה שנראה כמתנה מן הטבע הופך לסכנה, והחלום על ארוחה עשירה נגמר בבית החולים.

תרגיל 8: תשובה מנומקת: גם וגם – הוא מצחיק בהתלהבות התמימה, ועצוב כי חייו דלים והוא מתגעגע לטבע.

תרגיל 9: מחוון קצר: שמירה על פרטי העלילה (3), נקודת מבט עקבית (3), תיאור רגשות ומחשבות (2), לשון ופיסוק (2).

כרטיס יציאה

תשובות אישיות. תשובה מלאה: עונה על השאלה, נשענת על פרט מן היצירה, כתובה במשפטים שלמים ובסדר הגיוני.

• שאלה לדיון בכיתה: למה לדעתכם קשה לנו לשתף 'אוצר' שמצאנו עם אחרים?

• קשרו לשיתוף בכיתה ובשכונה; השיתוף רשות.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

פטריות בעיר

איטלו קאלווינו · סיפור קצר · הסיפור הקצר

תזכורת קצרה: מארקובאלדו, פועל פשוט שמעמיס ופורק ארגזים, מגלה בוקר אחד פטריות שצצות בערוגה ליד תחנת החשמלית. העולם האפור שסביבו נראה לו פתאום מלא אוצרות, והוא חולם על ארוחה עשירה למשפחתו. הוא שומר את הסוד ומחכה לגשם שיגדיל את הפטריות, אבל חושש שמישהו אחר – בייחוד מטאטא הרחוב אמדיג'י – יגלה אותן. כשהוא קוטף אותן עם ילדיו, מתברר שגם אחרים קוטפים, והוא 'מגלה' את המקום לכולם. בערב כולם אוכלים מהפטריות – ומגיעים כולם יחד לבית החולים, כי הפטריות היו רעילות. כולם החלימו, ונפגשו שוב בחדר החולים.

חלק א׳ – הבנה

1 הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מקצועו של מארקובאלדו?
○ א. רופא ○ ב. פועל שפורק ארגזים ○ ג. מורה ○ ד. חקלאי
2. למה חיכה מארקובאלדו לפני הקטיף?
○ א. לחג ○ ב. לגשם ○ ג. לשבת ○ ד. לבוקר
3. איפה נפגשים כולם בסוף?
○ א. בשוק ○ ב. בבית החולים ○ ג. בתחנה ○ ד. בפארק
4. מה מוצא מארקובאלדו?
○ א. פרחים ○ ב. פטריות ○ ג. כסף
5. איפה הוא מוצא אותן?
○ א. ביער ○ ב. ליד תחנה בעיר ○ ג. בשוק

2 קראו כל צמד: דמות – תכונה. סמנו נכון או לא נכון. אם לא נכון – כתבו את התכונה הנכונה.

#	דמות – תכונה	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	אמדיג'י – נלהבים	נכון / לא נכון	
2	ילדי מארקובאלדו – נלהבים	נכון / לא נכון	
3	מארקובאלדו – חולמני ותמים	נכון / לא נכון	

3 ענו במשפט או שניים.

1. איפה מוצא מארקובאלדו את הפטריות?

2. למה הוא מחכה ולא קוטף מיד?

3. איך נגמר הסיפור?

חלק ב' – מושגים וכלים ספרותיים

4 התאימו כל כלי ספרותי לדוגמה שלו מן היצירה. כתבו את האות המתאימה.

#	כלי ספרותי	האות		דוגמה מן היצירה
1	אירוניה		א	ההרעלה הקולקטיבית ופגישת כולם בבית החולים מפתיעה ומצחיקה.
2	ניגוד		ב	האוצר שמארקובאלדו מגלה מתברר כרעל; החלום מתהפך.
3	דמות		ג	העיר האפורה והמכנית מול הטבע החי והמפתיע.
4	תפנית		ד	מארקובאלדו הוא דמות של 'איש קטן' חולמני, שרואה פלאים במקום שאחרים לא מבחינים בהם.

5 השלימו את המונח המתאים מתוך מחסן המילים.

מחסן מילים: דמות אירוניה תפנית ניגוד דובר

1. _____ – פער בין מה שנאמר או מצופה לבין מה שקורה באמת
2. _____ – העמדה זה מול זה של דברים הפוכים כדי להבליט אותם
3. _____ – אדם, בעל חיים או יצור שפועל ביצירה; לדמות יש תכונות, רצונות ומניעים
4. _____ – רגע בעלילה שבו המצב משתנה באופן מפתיע

חלק ג' – חשיבה וכתיבה

6 שאלת פרשנות

מה מגלה הסיפור על היחס של מארקובאלדו לעיר?

7 שאלת פרשנות

מה האירוניה בסוף הסיפור?

8 שאלת הערכה – הביעו עמדה ונמקו

האם מארקובאלדו דמות מצחיקה, עצובה או שתיהן? נמקו.

9 משימת כתיבה

כתבו 'הרפתקה עירונית' חדשה למארקובאלדו: מה עוד הוא מגלה בעיר, ומה משתבש?

כרטיס יציאה

פטריות בעיר · שם: _____

1. איזה רגע בסיפור של היום נשאר איתך, ולמה?

2. הסבירו במשפט אחד מהי אירוניה וצרפו דוגמה.

3. שאלה אחת שהייתם רוצים לשאול את אחת הדמויות.